

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

**Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

Sadržaj

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o promjenama kapitala	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 – 59

Izveštaj nezavisnog revizora

Vlasnicima društva Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Bosna Bank International d.d. Sarajevo („Banka”) na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFT”).

Predmet revizije

Finansijski izvještaji Banke obuhvataju:

- izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2017. godine;
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o promjenama u kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izvještaje, koji uključuju značajne računovodstvene politike i druga objašnjenja.

Osnova za mišljenje

Našu reviziju obavili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MRevS). Naše odgovornosti u skladu s tim standardima detaljnije opisane su u sekciji *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Nezavisnost

Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etičkog ponašanja za profesionalne računovođe izdatim od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe („IESBA Kodeks”), kao i etičkim zahtjevima Zakona o računodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ispunili smo i naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa pomenutim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI, kao i za one interne kontrole za koje Uprava utvrdi da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje, nastalo bilo uslijed prevare ili greške.

Prilikom pripreme finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenu sposobnosti Društva da nastavi da posluje u neograničenom periodu u budućnosti, objavljujući, ukoliko je primjenjivo, pitanja koja se odnose na koncept vremenske neograničenosti poslovanja, kao i za primjenu koncepta nastavka poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako Uprava namjerava likvidirati Društvo ili prestati sa poslovanjem ili nema realnu alternativu nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su da dobijemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže materijalno pogrešno prikazivanje, nastalo bilo uslijed prevare ili greške, te da izdamo Izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Pojam razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija koja je sprovedena u skladu sa MRevS uvijek otkriti materijalno značajno pogrešno prikazivanje, ako ono postoji. Pogrešna prikazivanja mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se materijalnim, pojedinačno ili zbirno, ako se može razumno očekivati da utiču na ekonomske odluke korisnika donesenih na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

U okviru revizije koju obavljamo u skladu sa MRevS, vršimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom trajanja revizije. Osim spomenutog:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog bilo uslijed prevare ili greške, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na spomenute rizike i pribavljamo revizorske dokaze koji predstavljaju dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja. Rizik od neprepoznavanja materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare veći je od rizika neprepoznavanja materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed greške, budući da prevara može da podrazumijeva tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešno prikazivanje podataka ili prekoračenje sistema internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola koje su relevantne za reviziju kako bismo kreirali revizorske procedure koje su prikladne u okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti sistema internih kontrola Društva.
- Vršimo ocjenu adekvatnosti primjenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti računovodstvenih procjena i objavljivanja izvršenih od strane Uprave.

- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene koncepta nastavka poslovanja kao računovodstvene osnove od strane Uprave, i na osnovu pribavljenih revizorskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji značajna neizvjesnost u pogledu događaja, odnosno stanja koji može da podstakne značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi da posluje u neograničenom periodu u budućnosti. Ukoliko zaključimo da postoji visok stepen neizvjesnosti, dužni smo da u našem Izveštaju nezavisnog revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća objavljivanja u finansijskim izveštajima, odnosno da, u slučaju neadekvatnih objavljivanja, modifikujemo naše mišljenje. Zaključke donosimo na osnovu revizorskih dokaza pribavljenih do datuma našeg Izveštaja nezavisnog revizora. Ipak, budući događaji, odnosno stanja mogu dovesti do toga da Društvo prestane da posluje u neograničenom periodu u budućnosti.
- Ocjenjujemo sveukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i objavljivanja da li finansijski izveštaji prikazuju transakcije i događaje na način koji obezbjeđuje realnu i objektivnu prezentaciju.

Između ostalog, mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje o planiranom obimu i vremenu revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke sistema internih kontrola uočene tokom naše revizije.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Adis Pecikoza

Adis Pecikoza ovlašteni revizor

Mirza Bihorac

Mirza Bihorac, direktor i ovlašteni revizor

9. mart 2018. godine

Bosna Bank International d.d., Sarajevo

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31. decembra 2017. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2017.	2016.
Prihodi od poslovanja s bankama (Murabaha, Wakala), od finansiranja fizičkih i pravnih lica (Musharaka i Ijara)	5	31.530 ✓	30.602 ✓
Troškovi po osnovu obaveza prema klijentima i bankama (Wakala)	5	(5.266) ✓	(5.553) ✓
Neto prihodi od finansiranja i ulaganja		26.264 ✓	25.049 ✓
Neto troškovi rezervisanja i provizija	10	(4.404) ✓	(7.802) ✓
Neto prihod od profitnih marži poslije troškova rezervisanja		21.860 ✓	17.247 ✓
Prihodi od naknada i provizija	6	11.762 ✓	9.803 ✓
Rashodi od naknada i provizija	6	(2.526) ✓	(2.013) ✓
Neto dobit iz finansijskog poslovanja	7	1.006 ✓	812 ✓
Ostali operativni prihodi	11	1.583 ✓	2.486 ✓
Troškovi zaposlenih	8	(13.621) ✓	(11.792) ✓
Troškovi amortizacije	20,21	(1.664) ✓	(1.532) ✓
Ostali operativni troškovi	9	(8.679) ✓	(7.900) ✓
Dobit prije oporezivanja		9.721	7.111 ✓
Trošak poreza na dobit	12	(1.105) ✓	(753) ✓
Neto dobit za godinu		8.616 ✓	6.358 ✓
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit		8.616 ✓	6.358 ✓

Napomene na stranama 8 do 59 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2017. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

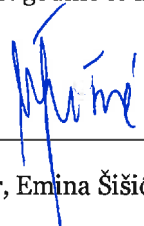
	Napomena	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
IMOVINA			
Novac i sredstva kod banaka	13	201.756 ✓	172.925 ✓
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	14	73.877	60.373 ✓
Plasmani bankama	15	26.526	38.985 ✓
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	16	29	29 ✓
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	17	414	497 ✓
Finansiranje klijenata	18	583.608	514.628 ✓
Ostala imovina	19	8.631	6.990 ✓
Nekretnine i oprema	20	19.765	19.990 ✓
Nematerijalna imovina	21	668	798 ✓
UKUPNA IMOVINA		915.274 ✓	815.215 ✓
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	22	615.941	502.620 ✓
Depoziti banaka	23	41.081	52.814 ✓
Obaveze za primljene pozajmice	24	101.378	113.268 ✓
Ostale obaveze	26	14.532	12.401 ✓
Rezervisanja za obaveze i troškove	27	611	997 ✓
UKUPNE OBAVEZE		773.543	682.100 ✓
KAPITAL			
Dionički kapital	28	110.059	110.059
Zakonske rezerve		5.529	4.257 ✓
Zadržana dobit		26.143	18.799 ✓
UKUPNI KAPITAL		141.731	133.115
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		915.274	815.215

Napomene na stranama 8 do 59 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 28. februar 2018. godine te ih potpisuju:

 Direktor Banke, Amer Bukvić

 Izvršni Direktor, Emina Šišić

Bosna Bank International d.d., Sarajevo**Izveštaj o promjenama u kapitalu za godinu koja završava 31. decembra 2017. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	80.059	3.136	13.562	96.757
Raspored dobiti ostvarene u 2016. godine	-	1.121	(1.121)	-
Uplaćeni kapital	30.000	-	-	30.000
Neto dobit za godinu	-	-	6.358	6.358
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	110.059	4.257	18.799	133.115
Raspored dobiti ostvarene u 2017. godine	-	1.271	(1.271)	-
Neto dobit za godinu	-	-	8.616	8.616
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	110.059	5.528	26.144	141.731

Napomene na stranama 8 do 59 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomena	2017.	2016.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		9.721	7.111
Usklađivanje za:			
Amortizaciju	21, 22	1.664	1.531
Gubitak po osnovu rashodovanja nekretnina i opreme		-	7
Dobit po osnovu prodaje stečene imovine		(282)	-
Neto umanj enje vrijednosti i ostala rezervisanja		4.018	7.802
Usklađenje fer vrijednost finansijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti		83	89
Prihod od dividendi priznat kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti		(21)	(19)
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena u poslovnoj imovini i obavezama		15.183	16.521
(Povećanje) obavezne rezerve kod Centralne banke		(13.504)	(26.698)
Smanjenje plasmana bankama		12.459	3.496
(Povećanje) finansiranja klijenata		(73.384)	(68.347)
(Povećanje) ostale aktive		(2.668)	(4.088)
Povećanje / (smanjenje) depozita od banaka		(11.733)	195
Povećanje obaveza prema klijentima		113.321	73.964
Povećanje ostalih obaveza		1.026	3.250
		40.700	(1.707)
		(791)	(689)
Plaćeni porez na dobit			
NETO NOVČANA SREDSTVA (KORIŠTENA) / IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		39.909	(2.396)
Ulagачke aktivnosti			
Kupovina finansijske imovine po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti		-	(29)
Prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju		2.252	20
Kupovina nekretnina i opreme		(1.461)	(2.131)
Primljene dividende		21	19
NETO NOVČANA SREDSTVA (KORIŠTENA) / IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		812	(2.121)
Finansijske aktivnosti			
Povećanje kapitala		-	30.000
Odlivi po osnovu primljenih pozajmica, neto		(11.890)	(2.543)
NETO NOVČANA SREDSTVA (KORIŠTENA) / IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		(11.890)	27.457
Neto povećanje/ (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		28.831	22.940
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		172.925	149.985
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	14	201.756	172.925

Napomene na stranama 8 do 59 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opći podaci

Bosna Bank International d.d. je osnovana 19. oktobra 2000. godine kao prva banka u Bosni i Hercegovini koja radi na principima Islamskog bankarstva.

Dana 13. marta 2002. godine Banka je stekla dozvolu za domaće platne transakcije od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, i u novembru iste godine Banka je dobila licencu za osiguranje depozita.

Banka je napravila svoju prvu transakciju početkom 2001. godine.

Glavna djelatnost Banke uključuje pružanje slijedećih bankarskih usluga:

1. finansiranje pravnih lica i fizičkih lica,
2. prikupljanje i plasiranje depozita,
3. aktivnosti na međubankarskom tržištu,
4. mjenjačke i
5. ostale bankarske usluge.

Dioničari Banke su:

	31. decembra 2017.		31. decembra 2016.	
	Iznos	%	Iznos	%
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	50.031	45,46	50.031	45,46
Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	30.014	27,27	30.014	27,27
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	30.014	27,27	30.014	27,27
Ukupno	110.059	100,00	110.059	100,00

Sjedište Banke je na adresi Trg Djece Sarajeva bb, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 398 zaposlenih (2016.: 371 zaposlenih).

79

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Predsjednik

Zamjenik predsjednika

Član

Član

Član

Član

Abdul Aziz Ahmed Al Mheiri

Abdulla Al Shehhi

Jahanzeb Burana do 29.05.2017

Muhammed Umair od 29.05.2017

Sharol A Razar

Kamil Gokhan Bozkurt

Odbor za reviziju

Predsjednik

Zamjenik predsjednika

Član

Član

Član

Harun Kapetanović

Abdul Hakim Kanan

Abdallah Saleh Abu Khajil

Mehmet Kamil Tumer

Safet Proho

Šerijatski odbor

Predsjednik

Zamjenik predsjednika

Član

Član

Član

Mr. Husein ef. Kavazović

Dr. Nizam Al-Yaqoobi

Dr. Osaid Kailani

Dr. Šukrija Ramić

Saleh Michael Gassner

Uprava

Direktor

Izvršni direktor

Izvršni direktor

Amer Bukvić

Emir Čehajić

Emina Šišić

Sekretar Banke

Salih Purišević

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

2.1 Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koji su doneseni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“).

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni po konceptu historijskog troška, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i finansijsku imovinu kroz račun dobiti ili gubitka koji se iskazuju po fer vrijednosti.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene standarda i interpretacije su bili izdani, ali nisu stupili na snagu:

- MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine);
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Prodaja odnosno unos imovine u transakciji između investitora i pridruženog entiteta odnosno zajedničkog poduhvata - Izmjene i dopune MSFI 10 i MRS 28 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon datuma koji treba da bude utvrđen od strane IASB);
- MSFI 16, 'Lizing' (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine);
- Izmjene i dopune MSFI 15, 'Prihod od ugovora sa kupcima' (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmjene i dopune MSFI 2, 'Plaćanje akcijama' (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Primjena MSFI 9, 'Finansijski instrumenti' zajedno sa MSFI 4, 'Ugovori o osiguranju' - Izmjene i dopune MSFI 4 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine i to za društva koja se opredijele za opciju da budu privremeno izuzeta od primjene (MSFI 9), odnosno pri prvoj primjeni MSFI 9 za društva koja se opredijele za opciju primjene tzv. „prekrivanja“ (engl. the overlay approach);
- Godišnja poboljšanja MSFI - ciklus 2014-2016 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine - za izmjene i dopune MSFI 1 i MRS 28);
- IFRIC 22, 'Transakcije u stranoj valuti i unaprijed plaćene naknade' (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Prenosi investicionih nekretnina — Izmjene i dopune MRS 40 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine).

Banka je izabrala da ne usvoji standarde, izmjene standarda i interpretacije prije njihovog stupanja na snagu. Banka procjenjuje da potencijalni efekti novih standarda i tumačenja neće biti materijalni na finansijske izvještaje na datum inicijalne primjene, osim za MSFI 9. Ključni elementi novog standarda su:

- Finansijska imovina treba biti klasificirana u tri kategorije mjerenja: ona koja će biti mjerena naknadno po amortiziranom trošku, ona koja će biti mjerena naknadno po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit („FVOCI“) i ona koja će biti mjerena naknadno po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha („FVTPL“).
- Klasifikacija za dužničke instrumente zavisi od poslovnog modela Banke za upravljanje finansijskom imovinom i da li ugovorni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamata („SPPI“). Ako se dužnički instrument drži radi naplate, može se mjeriti po amortizovanom trošku ukoliko udovoljava zahtjeve SPPI testa. Dužnički instrumenti mogu se mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko zadovoljavaju uslove SPPI testa, a drže se u portfoliju koji Banka drži i radi naplate novčanih tokova, kao i radi prodaje te imovine. Finansijska imovina koja ne sadrži novčane tokove koja su SPPI moraju biti mjereni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (npr. derivati). Ugrađeni derivati više nisu odvojeni od finansijske imovine već će biti uključeni u procjenu SPPI uslova.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

2.1 Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

- Ulaganja u vlasničke instrumente se uvijek mjere po fer vrijednosti. Međutim, uprava može napraviti neopozivi izbor da prikaže promjene u fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se instrument ne drži radi prodaje. Ako se vlasnički instrument drži radi prodaje, promjene u fer vrijednosti se prikazuju kroz bilans uspjeha.
- Većina zahtjeva vezanih za klasifikaciju i mjerenje finansijskih obaveza iz MRS 39 su prenijeti i nepromijenjeni u okviru MSFI 9. Ključna promjena je da će Banka biti u obavezi da prikaže efekte promjena u sopstvenom kreditnom riziku u okviru finansijskih obaveza klasifikovanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.
- MSFI 9 uvodi novi model za priznavanje gubitaka od umanjenja vrijednosti – model očekivanih kreditnih gubitaka („ECL“). Pristup "tri faze" se zasniva na promjeni kreditnog kvaliteta finansijske imovine od trenutka početnog priznavanja. U praksi, nova pravila znače da će Banka morati da evidentira gubitak jednak dvanaestomjesečnom ECL-u prilikom inicijalnog priznavanja finansijske imovine koja nije umanjena (odnosno ECL kroz vijek trajanja za potraživanja od kupaca). U slučaju da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, umanjenje vrijednosti se mjeri koristeći ECL kroz vijek trajanja umjesto dvanaestomjesečnog ECL-a. Model uključuje operativna pojednostavljenja za potraživanja od kupaca i potraživanja po osnovu leasing-a.

Banka je započela sa finaliziranjem metodologije i alata za implementaciju MSFI 9 i očekuje da će potpuna implementacija biti na kraju prvog kvartala 2018. godine. U smislu procesa, Banka je uključila eksterne konsultante za pripremu studije uticaja, za razvoj metodologije i ECL modela (uključujući kriterije i procese za faze, modeliranje PD i LGD) i povezivanje metodologije i modela sa adekvatnim IT riješenjem. Finalna procjena uticaja će biti procijenjena po završetku implementacije. Ovo će za posljedicu imati zaduženje neraspoređene dobiti na 01 januar 2018. godine.

Definicije

Pojmovi Islamskog bankarstva korišteni u finansijskim izvještajima imaju značenje kako slijedi:

Murabaha

Ovim ugovornim odnosom Banka prodaje robu ili neku drugu imovinu, koju je prethodno kupila od partnera uz unaprijed ugovorene specifične uslove. Prodajna cijena uključuje trošak nabave i dogovoreni profit.

Musharaka

Ovim ugovornim odnosom Banka i njen partner, ortak, ulažu sredstva u postojeći ili novi projekt, ili vlasništvo nad određenom imovinom, bilo stalno ili privremeno koje će na kraju u potpunosti preći na partnera. Ostvareni profit se dijeli prema ugovoru, a gubitak se dijeli u skladu sa relativnim iznosom udjela u projektu.

Wakala

Ugovorni odnos između dvije strane gdje jedna od strana osigurava određena sredstva agentu, koji ta sredstva ulaže u skladu s odredbama ugovora uz naknadu (koja se određuje kao fiksni iznos ili postotak od iznosa ulaganja). Agent je obavezan odmah izvršiti povrat sredstava u slučaju nepridržavanja ugovornih obaveza, nemara ili drugog oblika kršenja odredbi ugovora.

Ijara

Ijara je ugovorni odnos po kojem Banka kupuje određenu nekretninu ili opremu te istu iznajmljuje klijentima.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.2 Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda. Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH”). Na dan 31. decembra srednji kursevi su slijedeći:

Kurs	31. decembar	31. decembar
	2017. BAM	2016. BAM
USD	1,63081	1,85545
EUR	1,95583	1,95583

2.3 Neto prihod od finansiranja i ulaganja

Neto prihod od finansiranja predstavlja udio Banke u prihodima koji su generisani investiranjem sredstava klijenata koje je Banka dala na raspolaganje nakon odbitka troškova vezanih za prikupljanje sredstava koja su investirana.

Murabaha i Wakala

Prihod se priznaje tokom vremena trajanja ugovora uzimajući u obzir efektivnu stopu prinosa.

Musharaka i Ijara

Prihod se obračunava upotrebom metode efektivne stope prinosa na opadajući iznos glavnice.

U skladu s principima Islamskog bankarstva, sredstva koja klijent drži na tekućim i depozitnim računima kod Banke mogu se koristiti kao jedan od izvora finansiranja Musharaka projekata, a troškovi vezani uz te depozitne račune se prikazuju kao troškovi Musharaka transakcija.

Po Šerijatskim propisima, Banka ne smije ostvarivati prihode od kamate. Svi ostvareni penali se izdvajaju u dobrotvorne svrhe.

2.4 Prihodi i troškovi od naknada i provizija

Naknade i provizije se iskazuju po obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentiu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Naknade za obradu zahtjeva finansiranja komitenata i naknade za odobrene garancije se od 2011. godine naplaćuju jednokratno, unaprijed, a prihod se razgraničava metodom efektivne kamatne stope na broj mjeseci korištenja finansiranja, odnosno garancija.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima, brokersko-dilerskim poslovima i slično.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičarskog poslovanja, naknade za usluge Agencije za bankarstvo, Agencije za osiguranje depozita i druge slične naknade.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu kada su nastali.

19

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.5 Plaćanja temeljem najma

Plaćanja temeljem operativnog najma priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti linearnom metodom tokom trajanja najma.

2.6 Porez na dobit

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer isključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine procjenjuje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela iznosa poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se i odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

2.7 Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospeljeća kraćim od 90 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima CBBH, ostale pogodne hartije od vrijednosti, finansiranje komitenata i pozajmice date bankama.

U bilansu stanja Banke, novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u trezoru i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod CBBH.

49

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva proizlaze iz aktivnosti finansiranja, deviznog poslovanja, depozita i plaćanja te se koriste u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansiranje komitenata i potraživanja, finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak, finansijska sredstva namijenjena prodaji i finansijska sredstva koja se drže do dospijeca.

Troškovi transakcija su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i poreze određene od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovana vrijednost se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu profitnu maržu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata profitna marža uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospijeca, korištenjem metode efektivne profitne marže. Obračunata razgraničena profitna marža i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne profitne marže je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze, u periodu kada su stvarno nastali, kako bi se postigla konstantna periodična profitna marža (efektivna marža) za knjigovodstveni iznos. Efektivna marža je profitna marža koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili gdje je to moguće kraćeg perioda, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna profitna marža diskontuje novčane tokove instrumenata, varijabilne profitne marže do datuma narednog utvrđivanja iznosa profitne marže, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju raspon finansiranja komitenata po promjenljivoj profitnoj marži specificiranoj u instrumentu profitne marže, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne profitne marže.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju je sva ona finansijska imovina koja nije razvrstana ni u jednu od ostale tri grupe. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje sredstva koja Banka može zadržati na neodređeno vrijeme, koja mogu biti prodana u slučaju potrebe za povećanjem likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama, deviznim kursovima ili kapitalnim cijenama, ili cijenama dionica, ili sredstva koja nisu klasifikovana kao zajmovi i potraživanja, sredstva koja se drže do dospijeca ili kao finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Početno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. Naknadno vrednovanje vrši se po fer vrijednosti i razlika se priznaje u kapital preko sveobuhvatne dobiti.

Kod prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju učinak iskazan u kapitalu prenosi se u bilans uspjeha kao realizovani dobitak ili gubitak.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjenja vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao sredstva raspoloživa za prodaju, značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti obezvrijeđena. Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulativni gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti – se priznaje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Ako se u narednom periodu poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživih za prodaju, a povećanje je objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka imaju dvije kategorije: finansijski instrumenti za trgovanje (uključujući derivative) i finansijski instrumenti svrstani u tu kategoriju. Finansijski instrumenti su svrstani u ovu kategoriju ako su napravljeni ili preuzeti u svrhu prodaje ili kupovine unutar kratkog vremenskog perioda, u svrhu kratkoročne dobiti kroz akviziciju, ili po odluci Menadžmenta.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka priznata su od strane Banke na datum trgovanja tim sredstvima.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka su inicijalno priznata po fer vrijednosti. Sve transakcije su odmah priznate u izvještaju u sveobuhvatnoj dobiti. Naknadno vrednovanje je također priznato po fer vrijednosti.

Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama se početno priznaju po ugovorenom iznosu što predstavlja primljeni iznos. Obaveze po uzetim kreditima iskazuju se po amortizovanom trošku, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

Principi mjerenja fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i finansijske imovine raspoložive za prodaju je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjenja za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. One uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informisanih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontovanog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Prestanak priznavanja Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelimično) kada isteknu prava na primitke novčanih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promjene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

HA

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti

Plasmani bankama (Murabaha)

Murabaha poslovi su investicije u kupoprodaju trgovačke robe koja se priznaje kao plasmani sa drugim bankama. Razlika između kupovne i prodajne cijene se smatra stopom povrata na investicije i obračunava se tokom trajanja kupoprodajnog ugovora koristeći se primjenom metode stvarnog prinosa. Ove investicije se klasifikuju kao finansijski instrumenti i iskazuju se po amortizovanom trošku.

Sve druge kupovine i prodaje investicija se priznaju na dan trgovine, dan kad se Banka obavezala da kupi ili proda sredstva.

Finansiranje klijenata

Finansiranje klijenata iskazuje se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadivi iznosi.

Vlasnički udjeli

Vlasnički udjeli se klasifikuju kao raspoloživi za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, u kojem slučaju vlasnički udjeli se iskazuju po trošku umanjenom za bilo kakvo umanjenje vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi na koje se plaća profitna marža inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortiziranom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospelju priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tokom perioda trajanja zajma, na temelju efektivne stope.

Obaveze prema bankama i klijentima

Obaveze prema bankama i klijentima su klasifikovane kao ostale obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortiziranom trošku metodom efektivne stope prinosa.

Preuzeti kolaterali

Preuzeti kolaterali predstavljaju finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja finansiranja komitenata u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju i uključuju se u stavke nekretnine i oprema, ostala sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Obaveze na osnovu finansiranja komitenata

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispunji svoje obaveze prema trećoj strani i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i finansiranje komitenata. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Mjerenje umanjenja vrijednosti pokriva finansijsku imovinu klasifikovanu kao finansiranja i potraživanja, vrednovanu metodom amortizovanog troška te povezane vanbilansne izloženosti, a posebno:

- Bilansne izloženosti:
 - Finansiranje komitenata,
 - Prekoračenja/tekući računi, revolving linije finansiranja komitenata/linije finansiranja,
 - Prisilna potraživanja (npr. potraživanja koja nastaju po osnovi akreditiva, garancija i sl.).
- Vanbilansne izloženosti:
 - Garancije,
 - Akreditivi,
 - Neiskorišteni iznosi revolving linija finansiranja komitenata /linija finansiranja/ (npr. prekoračenja po tekućem računu, druge revolving linije, neiskorišteni, a odobreni zajmovi i sl.).

Obračun rezervi pokriva slijedeće portfolije:

- Izloženosti fizičkim licima,
- Izloženosti pravnim licima (uključujući i SME klijente),
- Izloženosti bankama i ostalim finansijskim institucijama,
- Izloženosti prema državi, državnim institucijama, općinama i sl.,
- Ostala potraživanja (uključuje sve što je u opsegu MRS-a 39 kategorija „zajmovi i potraživanja“, a nije ranije navedeno).

Banka procjenjuje rezervaciju za umanjenje vrijednosti u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 39 – „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ i u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo FBiH. Kalkulacija rezervacija uzima u obzir rizike individualnih izloženosti i postojanje objektivnih dokaza za umanjenje vrijednosti, uzimajući u obzir kvalitet, vrijednost i tržišnu vrijednost kolaterala. Rezervacije za umanjenje vrijednosti se obračunavaju grupno na nivou portfolija i na individualnoj osnovi. Na značajne pojedinačne plasmane se vrši procjena ispravke vrijednosti na individualnom nivou ukoliko zadovoljavaju status neispunjenja obaveza, dok se ostatak portfolija procjenjuje kolektivno. Individualni značajni plasmani su plasmani čija izloženost prelazi 100.000 BAM za pravna lica i 50.000 BAM za fizička lica i koji su klasifikovani kao problematična sredstva.

Sve individualno značajne izloženosti za koje su identificirani događaji koji ukazuju na umanjenje vrijednosti se procjenjuju na individualnoj osnovi. Taj pristup se primjenjuje na sve klijente i sve tipove izloženosti.

Umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi Banka primjenjuje na:

1. Izloženosti koje ne zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza,
2. Izloženosti koje zadovoljavaju status neispunjavanja obaveza, ali nisu pojedinačno značajne (specifične rezervacije za gubitke od finansiranja).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka je dužna provjeriti sa svakim datumom bilansa da li postoje objektivne naznake umanjenja vrijednosti finansijske imovine. Ukoliko postoje takvi pokazatelji, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine.

Finansiranje klijenata je objavljeno uključujući umanjenje vrijednosti, kako bi odražavalo procijenjeni nadoknadivi iznos. Rezervacije se formiraju redovno praćenjem nadoknadivog i knjigovodstvenog iznosa.

Umanjena finansijska imovina klasifikuje se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospeljeća, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Iznosi rezervacija se određuju na osnovu historijskih stopa rezervacije na nenaplativi iznos glavnice.

Povećanje umanjenja vrijednosti priznaje se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Ukoliko je potraživanje od finansiranja klijenata nenaplativo, a sve pravne procedure su dovršene te je poznat konačni iznos gubitka, potraživanje se direktno otpisuje. Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji, a umanjenje se direktno može povezati s događajem koji se dogodio nakon otpisa, otpisani iznos ili rezervacija se tada prihoduje u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sredstva vođena po amortizovanom trošku uključuju vrijednosne papire raspoložive za prodaju, za koje ne postoji pouzdana vrijednost. Na svaki datum bilansa, Banka razmatra postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti određenih finansijskih sredstava ili grupe finansijskih sredstava.

2.9 Rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;

- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje, i sl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

Handwritten signature

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.10 Nekretnine i oprema**

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva.

Procijenjene stope amortizacije bile su kao što slijedi:

	2017.	2016.
	%	%
Zgrade	1,3 – 2,0%	1,3 – 2,0%
Računari	20,0 – 33,3%	20,0 – 33,3%
Motorna vozila	15,5%	15,5%
Ostala imovina	7,0 – 33,3%	7,0 – 33,3%

Umanjenja

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjnjem.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadiivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadiivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadiivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.10 Nematerijalna imovina

(a) Računarski softver i licence

Stечene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabave imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Sljedeći procijenjeni korisni vijekovi se koriste:

Softver i licence

5 godina

Metoda amortizacije i procijenjeni korisni vijek pregledaju se i korigiraju, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

2.12 Troškovi zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenih, Banka uplaćuje penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti perioda u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje otpremnine u slučaju penzionisanja u visini od minimalno tri prosječne plate zaposlenog u FBiH izračunate od strane Federalnog Biroa za Statistiku ili tri plate isplaćene u Banci u periodu od posljednja tri mjeseca, u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

44

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.13 Dionički kapital

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata redovne dionice i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

2.14 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina.

2.15 Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i odobreno a ne iskorišteno finansiranje klijenata. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kad iste postanu plative.

2.16 Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njezinog bilansa. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

2.17 Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik (Napomena 29).

3. Upravljanje finansijskim rizikom

3.1 Strategija korištenja finansijskih instrumenata

Funkcija upravljanja rizicima uzima u obzir finansijski rizik, operativni rizik i pravni rizik. Finansijski rizik obuhvata tržišni rizik (uključujući valutni rizik, rizik profitne marže i druge rizike promjena cijena), kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje rizikom vrše odjeli nadležni za pojedine rizike koji postoje u okviru Banke prema politikama koje je odobrila Uprava.

Banka je uspostavila sistem upravljanja kreditnim rizikom usvajanjem politika i procedura za analizu, koncentraciju i diversifikaciju kreditnog rizika unutar Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom. Također Banka ima usvojene procedure za praćenje rizika likvidnosti unutar Sektora sredstava i finansijskih institucija, dok Odjel za operativni rizik i informacijsku sigurnost i interne kontrole prati i procjenjuje razinu operativnog rizika Banke.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Proces upravljanja i kontrole rizicima se na vrijeme prilagođavaju promjenama u operativnom okruženju.

3.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolateralu, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanj enje rizika i finansijskih gubitaka.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku Banke se ogleda u knjigovodstvenoj vrijednosti finansijskih sredstava u izvještaju o finansijskoj poziciji. Za garancije i potencijalne obaveze, maksimalna izloženost kreditnom riziku je iznos obaveze.

Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanj enja vrijednosti

Izlaganje Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja mora biti pokriveno odgovarajućim kolateralom, u skladu sa zakonskim propisima i internim aktom. Vrste kolateralu prihvatljivog za Banku, kao i odnos vrijednosti kolateralu i kredita/finansiranja ili garancije utvrđeni su Procedurom o upravljanju kolateralima.

Kako bi diversificirala rizik i minimizirala koncentraciju kreditnog rizika Banka fokusira finansijske aktivnosti na što veći broj komitenata, sa manjim iznosima.

Banka vodi računa o disperziji rizika prema pojedinim regijama i djelatnostima, nastojeći usmjeravati plasmane u sve privredne grane:

- građanima i samostalnim poduzetnicima,
- individualnim poljoprivrednim proizvođačima,
- privrednim društvima iz trgovinske djelatnosti,
- privrednim društvima iz industrijske djelatnosti,
- privrednim društvima iz ostalih djelatnosti (turizam, ugostiteljstvo i sl.),
- bankama i finansijskim institucijama.

114

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Komitet za finansiranje i investicije Banke ili organizacioni dio kome Komitet da ovlaštenje odlučuje o odobravanju pojedinačnog finansiranja ili garancije fizičkih i pravnih lica zbog kojih nastaje ili se povećava izloženost Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja/ iz osnova:

- svakog pravnog posla čijom vrijednošću dolazi do izloženosti Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica,
- svakog pravnog posla zbog kojeg bi nastala ili se povećala izloženost Banke prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica.

Izuzetak predstavljaju finansiranja do iznosa 25.000 BAM gdje nadležnost o odobravanju pojedinačnog finansiranja za fizička lica ima rukovodilac filijale. Pojedinačne filijale imaju različite limite. Pojedinačna finansiranja koja prelaze iznos od 4.000.000 BAM i finansiranja skupina povezanih lica preko KM 6.000.000, su predmet odobrenja od strane Nadzornog odbora Banke.

Odluka o izlaganju Banke kreditnom riziku/riziku finansiranja prema licima povezanim sa Bankom vrši se u skladu sa Posebnim politikama sa procedurama za poslovanja sa licima povezanim sa Bankom.

Odobrovanje kredita zaposlenim Banke vrši se u skladu sa Politikama i procedurama finansiranja zaposlenih Banke.

Funkcija upravljanja kreditnim rizikom je odvojena od svakodnevnih poslova vezanih za odnose sa klijentima i poslove kreditiranja / finansiranja. Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom vrši procjenu kreditnog rizika svakog pojedinačnog zahtjeva za finansiranje pravnih lica, kao i za zahtjeve preko 25.000 BAM sektora za poslovanje sa stanovništvom. Za iznose od 10.000-25.000 BAM Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom radi naknadnu ocjenu visine kreditnog rizika uz određivanje slučajnog uzorka veličine 1/3 predmeta od ukupnog broja odobrenih predmeta od strane rukovodioca filijale.

Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizicima treba da prati limite, odnosno maksimalni nivo ekspanziranja, u odnosu na pojedinačne klijente prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica u momentu odobrenja finansiranja u skladu sa zakonskim zahtjevima kao što je dato u nastavku:

- dozvoljeno izlaganje kreditnom riziku bez kolaterala (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke kapitala x 5%;
- veliko izlaganje kreditnom riziku-VIKR (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 15%;
- dozvoljeno izlaganje kreditnom riziku bez prvoklasnog kolaterala (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 25%;
- najveća izloženost kreditnom riziku-NIKR (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 40%;
- zbir velikih izlaganja kreditnom riziku-ZVIKR (iznos u BAM) = Osnovni kapital banke x 300%.

Stručni saradnik za analizu kreditnog portfolija unutar Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom prati i kvartalno izvještava Upravu banke o nastanku izloženosti preko limita definiranim članovima 4, 5, 6, 7, 8, 9 Programa, politika i procedura za osiguranje diversifikacije i koncentracije rizika finansiranja nakon izvršenih računovodstvenih knjiženja koja su imala za posljedicu smanjenje kapitala. Uprava Banke daje smjernice za otklanjanje eventualnih prekoračenja, te ravnomjerniju raspodjelu, upravljanje i kontrolu postojećih i potencijalnih izlaganja Banke.

Izloženost kreditnom riziku / riziku finansiranja / mora biti pokrivena adekvatnim kolateralom, u skladu sa pravnim i internim propisima. Tipovi kolaterala prihvatljivih za Banku, kao i odnos između vrijednosti kolaterala i iznosa kredita / finansiranja ili garancije su definisani Procedurom za upravljanje kolateralima.

19

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Obezvrijeđena finansiranja su ona za koja Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavicu i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju komitenata.

Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom portfoliju finansiranja.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti finansiranja klijenata, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39 kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Proces obračuna rezervi prolazi kroz nekoliko faza. Klasifikacijski prijedlog dobijen sistemskim pregledom Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom vrši prvi set kontrola.

Izvještaj se dalje proslijeđuje Sektoru za poslovanje sa pravnim licima i Sektoru za poslovanje sa stanovništvom za ocjenu klasifikacije i dostavljanje dokaza o očekivanim budućim tokovima.

Sektor za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom nakon dostavljenih dokaza o očekivanim budućim novčanim tokovima i komentara kreira finalni prijedlog nivoa rezervi i klasifikacije za tekući mjesec.

Uprava Banke razmatra dostavljena obrazloženja Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom, komentare Sektora za poslovanje sa pravnim licima, i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i donosi konačnu odluku o nivou rezervi za taj mjesec.

Sektor za finansijsku kontrolu, strateško planiranje i opće računovodstvo radi knjiženje rezervacija umanjenja vrijednosti, na osnovu dostavljenog konačnog izvještaja o nivou potrebnih rezervi za tekući mjesec.

49

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku stavkama iz izvještaja o finansijskom položaju:

	Bruto izloženost	Umanjenje vrijednosti na individualnoj osnovi	Umanjenje vrijednosti na kolektivnoj / grupnoj osnovi	Neto maksimaln a izloženost
31. decembar 2017.				
Novac i sredstva kod banaka	201.759	-	(3)	201.756
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	73.877	-	-	73.877
Plasmani bankama	26.526	-	-	26.526
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	30	-	(1)	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	414	-	-	414
Finansiranje clijenata	611.493	(18.834)	(9.051)	583.608
Ostala imovina	2.522	(31)	(469)	2.022
Ukupno	916.621	(18.865)	(9.524)	888.232
31. decembar 2016.				
Novac i sredstva kod banaka	172.930	-	(5)	172.925
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	60.373	-	-	60.373
Plasmani bankama	38.987	-	(2)	38.985
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	30	-	(1)	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	497	-	-	497
Finansiranje clijenata	537.970	(13.911)	(9.431)	514.628
Ostala imovina	2.705	(27)	(278)	2.400
Ukupno	813.492	(13.938)	(9.717)	789.837

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.2 Kreditni rizik (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje bruto iznos imovine izložene kreditnom riziku za svaku kategoriju umanjenja vrijednosti Banke, zajedno s povezanim iznosom umanjenja vrijednosti. Problematična imovina je ona gdje dužnik kasni više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu ili gdje je izvršeno restrukturiranje potraživanja uslijed pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje glavnice, profitne marže ili naknade ili produženja roka vraćanja istih. Ukoliko dužnik kasni više od 90 dana a iznos nije materijalno značajan, takva imovina prikazuje se u okviru problematične imovine za potrebe izvještavanja.

Izloženost kreditnom riziku od finansiranja klijenata i plasmana kod banaka, isključujući obavezu rezervu, prema rejtingu je kako slijedi:

	Bruto	Banke Umanjenje vrijednosti	Privreda Umanjenje vrijednosti	Bruto	Stanovništvo Umanjenje vrijednosti	Bruto	Umanjenje vrijednosti	Ukupno Umanjenje vrijednosti
31. decembar 2017.								
Bez rejtinga	228.285	(3)	-	-	-	-	-	(3)
Neproblematična imovina	-	-	-	320.726	(1.839)	239.041	(988)	(2.827)
Problematična imovina	-	-	-	41.804	(18.933)	9.922	(6.125)	(25.058)
Ukupno	228.285	(3)		362.530	(20.772)	248.963	(7.113)	(27.888)
Ukupno (neto)	228.282			341.758		241.850		811.890
31. decembar 2016.								
Bez rejtinga	211.916	(6)	-	-	-	-	-	(6)
Neproblematična imovina	-	-	-	276.206	(2.471)	195.512	(1.072)	(3.543)
Problematična imovina	-	-	-	54.465	(13.845)	11.787	(5.954)	(19.799)
Ukupno	211.916	(6)		330.671	(16.316)	207.299	(7.026)	(23.348)
Ukupno (neto)	211.910			314.355		200.273		726.538

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)****Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja**

Obezvrijeđena finansiranja su ona za koja Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavicu i profitnu maržu prema odredbama ugovora o finansiranju komitenata.

Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši ispravku vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom portfoliju finansiranja.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti finansiranja klijenata, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39 kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Finansiranja klijenata umanjena za umanjenje vrijednosti su prikazana u tabeli ispod:

	Ukupna potraživanja po finansiranju klijenata	Umanjenje vrijednosti	Neto potraživanja po finansiranju klijenata
31. decembar 2017.			
Sredstva obezvrijeđena na grupnoj osnovi	567.308	(9.051)	558.257
Pojedinačno obezvrijeđena sredstva	44.185	(18.834)	25.351
	611.493	(27.885)	583.608
31. decembar 2016.			
Sredstva obezvrijeđena na grupnoj osnovi	480.371	(9.431)	470.940
Pojedinačno obezvrijeđena sredstva	57.599	(13.911)	43.688
	537.970	(23.342)	514.628

U tabeli iznad, portfolio rezervisanja za rizik – grupno uključuju ispravke vrijednosti za neproblematične i problematične dužnike koji se analiziraju na grupnoj osnovi.

Kolateral

Banka, u cilju minimiziranja rizika u poslovanju finansiranja klijenata koristi Proceduru upravljanja kolaterala te za naplatu svojih potraživanja uzima jedan ili više sljedećih instrumenata:

- Novčani depozit,
- Založno pravo na nepokretne stvari,
- Založno pravo na pokretne stvari,
- Založno pravo na zalihe,
- Garancije banaka i korporativne garancije,
- Ustupanje potraživanja –cesija,
- Vrijednosni papiri,
- Polica osiguranja potraživanja,
- Jamstva fizičkih i pravnih lica, države BiH, FBiH i jedinica lokalne uprave.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa Procedurom upravljanja kolateralima. U svrhu izračun ispravki vrijednosti (umanjenja vrijednosti) Banka koristi samo novčane depozite, te založna prava na nepokretne i pokretne stvari.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)***Izloženosti od finansiranja i kolaterali:*

	Stanovništvo		Pravna lica		Ukupno	
	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala	Maksimalna izloženost riziku finansiranja klijenata	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2017.						
Neproblematično	238.053	53.695	318.886	186.386	556.939	240.081
Problematično	3.797	3.313	22.872	22.655	26.669	25.968
Izloženost, neto	241.850	57.008	341.758	209.041	583.608	266.049
31. decembar 2016.						
Neproblematično	194.441	54.734	273.734	209.721	468.175	264.455
Problematično	5.833	5.125	40.620	43.065	46.453	48.190
Izloženost, neto	200.274	59.859	314.354	252.786	514.628	312.645

U tabeli iznad, neproblematično se odnosi na dužnike koji se analiziraju na grupnoj osnovi i ne kasne više od 90 dana, dok se problematično odnosi na dužnike koji su u statusu neizmirenja obaveza (grupna i pojedinačna procjena).

Dospijeće i umanjenje vrijednosti potraživanja, koja obuhvataju finansiranja komitentima, može se prikazati kako slijedi:

	Stanovništvo	Pravna lica	Ukupno
31. decembar 2017.			
Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	213.648	299.074	512.722
Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	25.392	21.651	47.043
Potraživanja za koja je umanjena vrijednost, bruto	9.924	41.804	51.726
Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	(7.113)	(20.772)	(27.885)
	241.851	341.757	583.608
31. decembar 2016.			
Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	172.899	259.670	432.569
Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	22.624	16.536	39.160
Potraživanja za koja je umanjena vrijednost, bruto	11.777	54.465	66.242
Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	(7.027)	(16.316)	(23.343)
	200.273	314.355	514.628

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Starosna struktura potraživanja po finansiranju, dospjelih i nedospjelih, a za koje nije ili je izvršeno umanjeње vrijednosti na dan 31. decembra 2017. godine, je kako slijedi (obuhvaćena su finansiranja komitentima):

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Potraživanja za koja je umanjena vrijednost, bruto	Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	Ukupno
Pravna lica					
Nema kašnjenja	299.074	1.488	15.804	(6.144)	310.222
Do 30 dana	-	19.373	-	(135)	19.238
Od 30 do 90 dana	-	790	-	(40)	750
Preko 90 dana	-	-	26.000	(14.452)	11.548
Ukupno	299.074	21.651	41.804	(20.772)	341.758
Stanovništvo					
Nema kašnjenja	213.648	1.057	142	(733)	214.114
Do 30 dana	-	22.054	-	(201)	21.853
Od 30 do 90 dana	-	2.281	-	(132)	2.149
Preko 90 dana	-	-	9.780	(6.046)	3.734
Ukupno	213.648	25.392	9.924	(7.114)	241.850
Sveukupno	512.722	47.043	51.728	(27.885)	583.608

Analiza na dan 31. decembar 2016. godine može se prikazati kako slijedi:

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Potraživanja za koja je umanjena vrijednost, bruto	Umanjenje vrijednosti – grupno i individualno	Ukupno
Pravna lica					
Nema kašnjenja	259.670	2.309	24.206	(4.921)	281.264
Do 30 dana	-	11.808	771	(274)	12.305
Od 30 do 90 dana	-	2.419	1.370	(425)	3.364
Preko 90 dana	-	-	28.117	(10.695)	17.423
Ukupno	259.670	16.536	54.464	(16.315)	314.355
Stanovništvo					
Nema kašnjenja	172.899	1.001	1.068	(1.090)	173.878
Do 30 dana	-	18.693	180	(225)	18.638
Od 30 do 90 dana	-	2.930	106	(191)	2.845
Preko 90 dana	-	-	10.433	(5.521)	4.912
Ukupno	172.899	22.624	11.777	(7.027)	200.273
Sveukupno	432.569	39.160	66.241	(23.342)	514.628

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Analiza kreditnog kvaliteta potraživanja za finansiranja po FBA regulatornoj klasifikaciji je kako slijedi:

	Stanovništvo	Pravna lica	Ukupno	Umanjenje vrijednosti - grupno i individualno
31. decembar 2017.				
A (bez kašnjenja)	235.654	294.952	530.606	(2.676)
B (do 30 dana)	3.160	30.221	33.381	(1.299)
C (31 do 90 dana)	994	11.121	12.115	(3.442)
D (91 do 270 dana)	3.625	19.221	22.846	(9.228)
E (preko 270 dana)	5.529	7.015	12.544	(11.239)
	248.962	362.530	611.492	(27.885)
31. decembar 2016.				
A (bez kašnjenja)	191.834	262.097	453.931	(3.489)
B (do 30 dana)	4.777	21.667	26.444	(1.120)
C (31 do 90 dana)	1.991	19.626	21.617	(2.698)
D (91 do 270 dana)	4.336	25.514	29.850	(10.643)
E (preko 270 dana)	4.360	1.768	6.128	(5.392)
	207.299	330.671	537.970	(23.342)

Banka prati koncentraciju kreditnog rizika po privrednim granama i geografskim lokacijama. Koncentracija rizika u neto iznosima bilansne izloženosti po privrednim granama je kako slijedi:

	2017.		2016.	
Koncentracija rizika po privrednim sektorima	'000 BAM	%	'000 BAM	%
Trgovina	104.576	17,9%	111.908	21,7%
Proizvodnja	104.391	17,9%	106.337	20,7%
Građevinarstvo	30.072	5,1%	25.616	5,0%
Transport i komunikacije	14.564	2,5%	14.122	2,7%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	6.564	1,3%	6.542	1,3%
Nekretnine	13.530	2,3%	10.379	2,0%
Turizam	18.580	3,2%	2.187	0,4%
Školstvo i ostale javne usluge	5.693	0,9%	5.895	1,1%
Finansijske institucije	115	0,0%	26	0,0%
Ostalo	43.673	7,5%	31.344	6,1%
Ukupno preduzeća	341.758	58,6%	314.355	61,1%
Stambeni	148.268	25,4%	134.330	26,1%
Ostalo	88.636	15,1%	61.392	11,9%
Samostalne zanatske radnje	4.946	0,8%	4.552	0,9%
Ukupno stanovništvo	241.850	41,3%	200.273	38,9%
Ukupno	583.608	100,0%	514.628	100,0%

Struktura finansiranja klijenata se redovno nadgleda od strane Sektora za upravljanje kreditnim i tržišnim rizikom kao i Komiteta za finansiranje i investicije u cilju prepoznavanja mogućih događaja koji bi mogli imati veliki utjecaj na portfolio finansiranja klijenata (uobičajeni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost Banke prema određenim sektorima u ekonomiji.

Finansiranja su odobrena klijentima u Bosni i Hercegovini.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Reprogrami i restrukturiranja***

Restrukturirana imovina predstavlja imovinu koja je refinansirana, reprogramirana ili na neki drugi način konvertovana, odnosno imovina kod koje su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni kako bi Banka korisniku omogućila lakše servisiranje obaveza, a što je sigurnije i za Banku. Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi Komitet za finansiranje i investicije.

Reprogramirana i restrukturirana finansiranja na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine data su u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih finansiranja klijenata	Vrijednost
31. decembar 2017.		
Pravna lica	7	3.717
Fizička lica i poduzetnici	4	116
	11	3.833
31. decembar 2016.		
Pravna lica	18	16.468
Fizička lica i poduzetnici	10	423
Ukupno	28	16.891

Intenzivno praćenje klijenata

Za klijente čiji plasmani još ne ispunjavanju uslove za prijenos u nekvalitetnu aktivu, a zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (značajan obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativa za uvrštavanje određenog klijenta na listu za intenzivno praćenje dolazi od poslovnih dijelova Banke, a donošenje odluke o uvrštavanju klijenata na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Uprave Banke. Intenzivno praćenje znači da praćenje klijenata ostaje u poslovnom djelu Banke, a u njegovu obradu se uključuju zaposlenici Odjeljenja za praćenje naplate problematičnih potraživanja i reprogramiranje i po potrebi i zaposlenici Službe pravnih poslova.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razrješenjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- donošenjem odluke Komiteta za finansiranje i investicije Banke o prijenosu potraživanja klijenata u Odjeljenje za praćenje naplate problematičnih potraživanja i reprogramiranje (u slučaju neispunjavanja strategije, odnosno daljeg pogoršanja položaja),
- pokretanjem stečajnog postupka nad komitentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja komitenta.

49

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.3 Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija po osnovu profitne marže, valuta i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvodljivosti tržišnih stopa i cijena kao što su profitne marže, kurs stranih valuta i cijene kapitala.

Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

3.4 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz aktivnosti finansiranja, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontrolira se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranu valutu ili vezane za stranu valutu.

Dnevno upravljanje valutnom pozicijom Banke, temeljem zakonske regulative i internih pravila, je odgovornost Sektor sredstava i finansijskih institucija.

U cilju učinkovitijeg upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.4 Valutni rizik (nastavak)

Koncentracija valutnog rizika imovine i obaveza

Banka je imala slijedeće značajne valutne pozicije na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine. Banka ima veliki broj ugovora s valutnom klauzulom. Vrijednost u domaćoj valuti glavnice i profitne marže kod takvih ugovora određuje se kretanjem kursa strane valute.

Na dan 31. decembra 2017.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska imovina					
Novac i sredstva kod banaka	150.200	34.014	12.113	5.429	201.756
Obavezna rezerva kod CBBH	73.877	-	-	-	73.877
Plasmani bankama	47	16.628	9.851	-	26.526
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	28	-	1	-	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	414	-	-	-	414
Finansiranje klijenata	583.608	-	-	-	583.608
Ostala finansijska imovina	1.852	169	-	1	2.022
Ukupna finansijska imovina	810.026	50.811	21.965	5.430	888.232
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	41.081	-	-	41.081
Depoziti klijenata	426.102	163.037	21.748	5.054	615.941
Obaveze za primljene pozajmice	3.586	97.792	-	-	101.378
Ostale finansijske obaveze	8.064	4.933	63	1	13.061
Ukupno finansijske obaveze	437.752	306.843	21.811	5.055	771.461
Neto devizna pozicija	372.274	(256.032)	154	375	116.771

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.4 Valutni rizik (nastavak)

Na dan 31. decembra 2016.	BAM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska imovina					
Novac i sredstva kod banaka	116.769	38.902	12.376	4.878	172.925
Obavezna rezerva kod CBBH	60.373	-	-	-	60.373
Plasmani bankama	49	33.255	5.681	-	38.985
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	28	-	1	-	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	497	-	-	-	497
Finansiranje klijenata	514.628	-	-	-	514.628
Ostala finansijska imovina	2.294	105	-	1	2.400
Ukupna finansijska imovina	694.638	72.262	18.058	4.879	789.837
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	-	52.814	-	-	52.814
Depoziti klijenata	326.850	153.527	17.819	4.424	502.620
Obaveze za primljene pozajmice	15.477	97.791	-	-	113.268
Ostale finansijske obaveze	6.313	4.940	75	1	11.329
Ukupno finansijske obaveze	348.640	309.072	17.894	4.425	680.031
Neto devizna pozicija	345.998	(236.810)	164	454	109.806

Razlika u neto deviznoj poziciji u 2017. i 2016. godini proizlazi iz činjenice da su finansiranja sa valutnom klauzulom vezanom za EUR iskazana u poziciji BAM. Obzirom, da pozicije ostalih valuta ne pokazuju značajniju neusklađenost, Banka nije u značajnoj mjeri izložena valutnom riziku.

Analiza osjetljivosti - strane valute

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD budući da je BAM fiksno vezan za EUR (1 EUR = 1.95583 BAM). Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Značajnija izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD. Analiza osjetljivosti urađena je na bazi 10%-tnog povećanja ili smanjenja kursa USDa u odnosu na domaću valutu.

	Efekat USD	
	2017.	2016.
Promjena rezultata (+/-)	15	16

Banka uzima izloženost na efektne promjene na prevladavajuće kursne razlike na finansijsku poziciju i novčani tok. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.5 Upravljanje rizikom profitne marže

Poslovanje Banke je pod utjecajem rizika promjene profitnih marži, u onoj mjeri u kojoj imovina i obaveze koji nose profitnu maržu dospijevaju ili im se mijenjaju profitne marže u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Većina ugovora o finansiranju pravnih i fizičkih lica su inicijalno ugovoreni sa profitnim maržama koje su zasnovane na šestomjesečnom ili jednogodišnjem EURIBOR-u. Uprava mijenja ove marže u skladu sa promjenama na tržištu. Većina ugovora o finansiranju pravih i fizičkih lica imaju ugovorenu klauzulu „ne manje od“ koja štiti Banku od gubitka profita koji bi mogao nastati smanjenjem vrijednosti EURIBOR-a .

Osjetljivost imovine i obaveza na kretanje profitne marže

Tabela u nastavku daje kratak prikaz izloženosti Banke riziku profitne marže na kraju godine. Sredstva i obaveze Banke su u tabeli prikazani po knjigovodstvenoj vrijednosti i kategorizirani po ugovorenom roku dospijeca ili promjene profitne marže.

AR

Bosna Bank International d.d., Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2017. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.5 Upravljanje rizikom profitne marže (nastavak)

Na dan 31. decembra 2017.	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	62.199	139.557	-	-	-	-	201.756	139.557
Obavezna rezerva kod CBBH	-	73.877	-	-	-	-	73.877	73.877
Plasmani kod drugih banaka	-	20.659	5.867	-	-	-	26.526	26.526
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	29	-	-	-	-	-	29	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	414	-	-	-	-	-	414	-
Finansiranje klijenata	26.160	41.476	33.365	141.338	239.297	101.972	583.608	-
Ostala finansijska aktiva	2.022	-	-	-	-	-	2.022	-
Ukupno finansijska aktiva	90.824	275.569	39.232	141.338	239.297	101.972	888.232	239.960
Finansijske obaveze								
Depoziti banaka	-	21.518	-	5	19.558	-	41.081	41.081
Depoziti klijenata	268.361	19.820	7.503	146.826	173.316	115	615.941	347.579
Obaveze za primljene pozajmice	100.814	-	98	98	368	-	101.378	565
Ostale finansijske obaveze	13.061	-	-	-	-	-	13.061	-
Ukupno finansijske obaveze	382.236	41.338	7.601	146.929	193.242	115	771.461	389.225
Neusklađenost profitne marže	(291.412)	234.231	31.631	(5.591)	46.055	101.857	116.771	(149.265)

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.5 Upravljanje rizikom profitne marže (nastavak)

Na dan 31. decembra 2016.

	Bez profitne marže	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno	Fiksna profitna marža
Finansijska aktiva								
Novac i sredstva kod banaka	66.297	106.628	-	-	-	-	172.925	106.628 ✓
Obavezna rezerva kod CBBH	-	60.373	-	-	-	-	60.373	60.373 ✓
Plasmani kod drugih banaka	-	33.378	-	5.609	-	-	38.985	38.985 ✓
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	29	-	-	-	-	-	29	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	497	-	-	-	-	-	497	-
Finansiranje klijenata	27.098	36.278	25.402	128.668	208.156	89.025	514.628	-
Ostala finansijska aktiva	2.399	-	-	-	-	-	2.399	-
Ukupno finansijska aktiva	96.320	236.658	25.402	134.277	208.156	89.025	789.837	205.988

Finansijske obaveze

Depoziti banaka	-	33.252	-	19.562	-	-	52.814	33.252
Depoziti klijenata	234.249	18.289	22.420	100.949	125.536	1.177	502.620	185.072
Obaveze za primljene pozajmice	97.792	17	173	227	4.660	10.400	113.268	98.775
Ostale finansijske obaveze	11.329	-	-	-	-	-	11.329	-
Ukupno finansijske obaveze	343.370	51.558	22.593	120.738	130.196	11.577	680.031	317.099
Neusklađenost profitne marže	(247.050)	185.100	2.809	13.539	77.960	77.448	109.806	(111.112)

Analiza osjetljivosti – profitna marža

U zavisnosti od neto zaduženosti u nekom vremenskom periodu, bilo koja promjena profitne marže ima proporcionalan uticaj na rezultat Banke. Izloženost Banke stopama profitnih marži na fiksnu imovinu i obaveze je detaljno prikazana u dijelu koji govori o upravljanju rizikom likvidnosti.

Da su profitne marže na plasmane i depozite bile za 1% više/nije, sa svim ostalim parametrima nepromijenjenim, dobit/gubitak bi bio viši/nizi za iznos 194 hiljada BAM (2016. godina: 190 hiljade BAM), zbog viših/nizih troškova profitnih marži.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Tretirajući rizik likvidnosti Banka konsolidira svoje operacije u skladu sa relevantnim odlukama i internim politikama usmjerenim na održavanje rezervi likvidnosti, harmonizaciju sredstava i obaveza sa indikatorima i limitima likvidnosti.

Banka ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih lica, uzete namjenske kreditne linije/pozajmice i dionički kapital. To povećava fleksibilnost finansiranja, ograničava ovisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru i općenito umanjuje trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti korištenjem obaveza različitih dospjeća. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva. Nadalje, Banka drži portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Ročnost imovine i obaveza te kapitala i rezervi Banke na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazana je u tabeli u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospjeća, uz izuzetak vlasničkih udjela raspoloživih za prodaju koji su razvrstani u skladu s njihovom sekundarnom likvidnošću, u periodu dospjeća do jednog mjeseca kao i obavezna rezerva.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.6 Rizik likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2017.

Finansijska imovina

	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Novac i sredstva kod Banaka	201.759	-	-	-	-	201.759
Obavezna rezerva kod CBBH	73.877	-	-	-	-	73.877
Plasmani kod drugih Banaka	20.659	5.867	-	-	-	26.526
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	29	-	-	-	-	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti/gubitka	414	-	-	-	-	414
Finansiranje clijenata	65.459	35.309	151.180	256.303	103.242	611.493
Ostala finansijska imovina	2.522	-	-	-	-	2.522
Ukupna finansijska imovina	364.719	41.176	151.180	256.303	103.242	916.620

Finansijske obaveze

Depoziti banaka	21.518	-	5	19.558	-	41.081
Depoziti clijenata	282.214	7.562	148.260	174.690	3.215	615.941
Obaveze za primljene Pozajmice	-	98	98	101.182	-	101.378
Ostale finansijske obaveze	13.061	-	-	-	-	13.061
Ukupno finansijske obaveze	316.793	7.660	148.363	295.430	3.215	771.461
Potencijalne i preuzete obaveze	79.420	-	-	-	-	79.420
Neusklađenost ročne strukture	(31.494)	33.516	2.817	(39.127)	100.027	65.739

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.6 Rizik likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. decembra 2016.

	Manje od 1 mjes.	Od 1 do 3 mjes.	Od 3 mjes. do 1 god.	Od 1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Finansijska imovina						
Novac i sredstva kod						
Banaka	172.930	-	-	-	-	172.930
Obavezna rezerva kod						
CBBH	60.373	-	-	-	-	60.373
Plasmani kod drugih						
Banaka	33.421	-	5.566	-	-	38.987
Finansijska imovina						
raspoloživa za prodaju	29	-	-	-	-	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun						
dobiti/gubitka	497	-	-	-	-	497
Finansiranje klijenata	56.154	27.121	136.916	227.352	90.427	537.970
Ostala finansijska imovina	2.704	-	-	-	-	2.704
Ukupna finansijska imovina	326.108	27.121	142.482	227.352	90.427	813.490
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka	33.252	-	19.562	-	-	52.814
Depoziti klijenata	247.361	22.869	103.794	126.558	2.038	502.620
Obaveze za primljene						
Pozajmice	17	173	227	4.660	108.191	113.268
Ostale finansijske obaveze	11.329	-	-	-	-	11.329
Ukupno finansijske obaveze	291.959	23.042	123.583	131.218	110.229	680.031
Potencijalne i preuzete obaveze	77.898	-	-	-	-	77.898
Neusklađenost ročne strukture	(43.749)	4.079	18.899	96.134	(19.802)	55.561

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.7 Prezentacija finansijskih instrumenata po klasifikaciji**

U svrhu mjerenja, MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje" Banka klasificira finansijska sredstva po slijedećim kategorijama: (a)finansiranje komitenata i potraživanja, (b)finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak i (c)finansijska sredstva namijenjena prodaji. Finansijske obaveze se klasificiraju kao ostale finansijske obaveze.

Slijedeće tabele prikazuju usklađivanje finansijskih sredstava prema navedenoj klasifikaciji.

31. decembar 2017.	Finansiranje komitenata i potraživanja	Po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak	Sredstva namijenjena prodaji	Ukupno
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	201.756	-	-	201.756
Obavezna rezerva kod Centralne banke	73.877	-	-	73.877
Plasmani bankama	26.526	-	-	26.526
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	29	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	414	-	414
Finansiranje klijenata	583.608	-	-	583.608
Ostala finansijska imovina	2.022	-	-	2.022
	887.789	414	29	888.232

31. decembar 2016.	Finansiranje komitenata i potraživanja	Po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak	Sredstva namijenjen a prodaji	Ukupno
Imovina				
Novac i novčani ekvivalenti	172.925	-	-	172.925
Obavezna rezerva kod Centralne banke	60.373	-	-	60.373
Plasmani bankama	38.985	-	-	38.985
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	29	29
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	497	-	497
Finansiranje klijenata	514.628	-	-	514.628
Ostala finansijska imovina	2.399	-	-	2.399
	789.310	497	29	789.836

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.8 Procjena fer vrijednosti

Tabela ispod analizira finansijske instrumente iskazane po fer vrijednosti, metodom procjene. Različiti nivoi su definisani na slijedeći način:

- Kotirane cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i obaveze (Nivo 1), gdje su kotirane cijene stvarne trgovine često na raspolaganju (tj. preko 90% dana trgovanja u godini)
- Inputi osim kotiranih cijena uključenih u nivou 1 koji su vidljivi za imovinu ili obavezu, direktno (kao cijene) ili indirektno (izvedeni iz cijena) (Nivo 2).
- Inputi za imovinu ili obavezu koji se ne zasnivaju na vidljivim podacima tržišta (neuočljivi inputi) (Nivo 3).

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2017. godine.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	29	-	29
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	414	-	414
Ukupna sredstva	-	443	-	443

Naredna tabela predstavlja finansijsku imovinu i obaveze Banke izmjerene po fer vrijednosti na dan 31. decembar 2016. godine.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Imovina</i>				
Finansijska sredstva:				
- Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	29	-	29
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	497	-	497
Ukupna sredstva	-	526	-	526

Tehnike vrednovanja koje se koriste za određivanje fer vrijednosti

Specifične tehnike vrednovanja koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- korištenje kotirane tržišne cijene ili kvote dilera za slične instrumente
- fer vrijednost preostalih finansijskih instrumenata se određuje pomoću analize diskontiranog novčanog toka.

Sve procjene fer vrijednosti uključene su u nivo 2, osim za vlasničke vrijednosne papire koji ne kotiraju na berzi, gdje su procjene fer vrijednosti utvrđene na osnovu sadašnje vrijednosti i korištenih diskontovanih stopa prilagođenih za rizik ugovorne strane ili vlastiti kreditni rizik.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**3.9 Upravljanje kapitalom**

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju jesu:

- Zadovoljiti kapitalne uslove koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- Očuvati sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem u cilju nastavka osiguravanja povrata dioničarima i beneficija ostalim zainteresovanim stranama;
- Održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Uprava Banke kao i Odbor upravljanja aktivom i pasivom redovno nadgleda adekvatnost i stanje kapitala na osnovu odgovarajućih internih akata i regulativa koje propisuje Agencija.

U narednoj tabeli dat je kratak prikaz sastava regulatornog kapitala i stopa adekvatnosti kapitala Banke za godine završene na dan 31. decembra 2017. i 2016., a pripremljene su u skladu sa zahtjevima FBA.

	2017.	2016.
Neto kapital Banke u skladu sa zahtjevima FBA		
Osnovni kapital	131.449	124.960
Dopunski kapital	8.267	7.310
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu	(22.126)	(24.245)
Iznos neto kapital	117.590	108.025
Rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenata	625.584	555.601
POR (ponderisani operativni rizik)	35.786	29.180
Ukupno ponderisani rizici	661.370	584.781
Stopa adekvatnosti kapitala na dan 31.decembar	17,8%	18,5%

Minimalna stopa adekvatnosti kapitala propisana od strane FBA iznosi 12%.

Uprava Banke smatra da je Banka u toku 2017. i 2016. godine bila u potpunosti usklađena sa zahtjevima za upravljanjem kapitalom u skladu sa zahtjevima internih akata i regulativa koje propisuje Agencija.

4. Značajne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka pravi procjene i pretpostavke o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se provjeravaju, a zasnivaju se na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali uprkos tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti procjena. Procjena umanjenja vrijednosti portfolija finansiranja klijenata Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađenosti knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

Umanjenje vrijednosti finansiranja klijenata

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih komitenata. Umanjenje vrijednosti priznaje se uz saglasnost kategorije u koju je imovina klasifikovana.

Prilikom određivanja potrebnog nivoa rezervisanja za finansiranje klijenata Uprava uzima u obzir kašnjenja u otplati, finansijsko stanje dužnika, sposobnost otplate, kvalitet kolaterala, ekonomsko okruženje, historiju otplate i prijašnje iskustvo.

Banka redovno pregleda svoj portfolio kako bi procijenila adekvatnost umanjenja vrijednosti. U odluci da li umanjenje vrijednosti treba biti priznato kroz izvještaj o svebuhvatnoj dobiti za godinu, Banka pravi procjenu da li postoje bilo kakvi događaji koji indiciraju da postoji mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova na nivou portfolija prije nego što se umanjenje može identificirati na nivou individualne izloženosti. Ovi događaji mogu uključivati podatke koji upućuju da postoji negativna promjena u naplativosti potraživanja od dužnika u grupi, ili ukoliko postoje državni ili lokalni ekonomski uslovi koji koreliraju sa nenaplativosti imovine u grupi. Uprava koristi procjene bazirano na historijskom trošku za imovinu koja ima karakteristike kreditnog rizika i objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti slične onima na nivou portfolija. Metodologija i pretpostavke korištene pri procjeni iznosa i vremenskog aspekta budućih gotovinskih tokova se redovno pregleda kako bi se smanjila razlika između procijenjenih i stvarnih gubitaka.

Oporezivanje

Banka formira poreznu obavezu u skladu s poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezna prijava podložna je odobravanju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja Uprave. Kao rezultat navedenog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata koje mogu biti značajne. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

5. Neto prihod od finansiranja ulaganja

	2017.	2016.
Prihodi od finansiranja pravnih lica (Musharaka)	17.159	17.700
Prihodi od finansiranja fizičkih lica (Musharaka, Ijara)	13.428	12.040
Prihod od poslovanja sa drugim bankama (Murabaha, Wakala)	943	862
Prihodi od obavezne rezerve		-
<i>Prihodi od finansiranja i ulaganja</i>	<i>31.530</i>	<i>30.602</i>
Troškovi po osnovu obaveza prema pravnim licima (Musharaka)	(1.721)	(1.863)
Troškovi po osnovu obaveza prema fizičkim licima (Musharaka)	(2.907)	(3.059)
Troškovi po osnovu obaveza prema bankama (Murabaha, Wakala)	(638)	(631)
<i>Troškovi po osnovu obaveza prema klijentima i bankama</i>	<i>(5.266)</i>	<i>(5.553)</i>
Ukupno	26.264	25.049

6. Neto prihodi od naknada i provizija

	2017.	2016.
Naknade od usluga platnog prometa	4.034	3.472
Izdavanje garancija i akreditiva	1.066	1.026
Konverzija stranih valuta	1.470	1.299
Prihod od provizije - kupoprodaja deviza	892	419
Ostale usluge banke	4.300	3.587
<i>Ukupno prihod od naknada i provizija</i>	<i>11.762</i>	<i>9.803</i>
Trošak naknada po kartičnom poslovanju	(1.124)	(952)
Troškovi regulatora i ino banaka	(785)	(707)
Trošak platnog prometa	(464)	(298)
Troškovi po osnovu kupoprodaje deviza	(153)	(56)
<i>Ukupno trošak od naknada i provizija</i>	<i>(2.526)</i>	<i>(2.013)</i>
Ukupno	9.236	7.790

7. Neto dobit iz finansijskog poslovanja

	2017.	2016.
Dobit od kursnih razlika, neto	1.078	882
(Gubici) / Dobici po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, neto	(93)	(89)
Prihod od dividendi	21	19
Ukupno	1.006	812

H

8. Troškovi zaposlenih

	2017.	2016.
Plate	6.923	5.766
Porezi i naknade iz i na plate	4.223	3.547
Ostali troškovi zaposlenih	2.475	2.479
Ukupno	13.621	11.792

Prosječan broj zaposlenih za godine koje su završile 31. decembra 2017. je 391 (31. decembra 2016: 359). Troškovi osoblja uključuju 2.306 hiljada BAM (2016.: 1.940 hiljada BAM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih Zavodu za penziono osiguranje. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate zaposlenih.

9. Ostali operativni troškovi

	2017.	2016.
Kancelarijski materijal i troškovi održavanja	1.232	1.103
Troškovi osiguranja depozita	1.249	1.073
Zakupnina	962	933
Troškovi obezbjeđenja	852	813
Profesionalne usluge	721	837
Marketing i reprezentacija	742	693
Telekomunikacijski troškovi	642	559
Troškovi energije, poštarine i komunikacija	279	227
Komunalni troškovi	148	181
Ugovori o djelu - posredovanje	268	217
Nadzorni odbor i skupština dioničara	138	259
Članarine	54	84
Ostali troškovi	1.392	921
Ukupno	8.679	7.900

10. Trošak rezervisanja

	2017.	2016.
Finansiranje klijenata (Napomena 19)	4.596	7.749
Ostala imovina (Napomena 20)	198	164
Novac i novčani ekvivalenti (Napomena 14)	(2)	5
Plasmani bankama (Napomena 16)	(2)	(2)
Rezervisanja za preuzete i potencijalne obaveze (Napomena 27)	(386)	(114)
Ukupno	4.404	7.802

11. Ostali operativni prihodi

	2017.	2016.
Prihod od savjetodavnih i usluga posredovanja	164	2.110
Naplaćena otpisana potraživanja od finansiranja klijenata – glavica	46	65
Ostali prihodi	1.373	311
Ukupno	1.583	2.486

Banka je u toku 2017-e godine u okviru ostalih prihoda priznala prihod po prijevremenom zatvaranju obaveza u iznosu od 782 hiljade BAM.

12. Trošak poreza na dobit

Porez na dobit priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti sadrži samo tekući porez.

	2017.	2016.
Tekući porez	1.105	753
Odgođeni porez	-	-
Ukupno trošak poreza na dobit	1.105	753

Usklađivanje računovodstvene dobiti i poreza na dobit

	2017.	2016.
Dobit prije oporezivanja	9.720	7.111
Porez na dobit po stopi od 10%	972	711
Usklađenja za:		
- porezno nepriznati prihodi	(2)	(2)
- porezno nepriznati troškovi	135	44
Iznos poreza za godinu	1.105	753
Efektivna stopa poreza na dobit (%)	11,36	10,59

Na dan 31. decembra 2017. godine nije bilo privremenih razlika koje bi rezultirale odgođenim porezima.

13. Novac i sredstva kod banaka

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Račun kod Centralne banke	139.576	106.628
Računi kod drugih banaka	43.202	49.713
Novac u blagajni	18.981	16.589
Umanjenje vrijednosti (Napomena 10)	(3)	(5)
Ukupno	201.756	172.925

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane:

13. Novac i sredstva kod banaka (nastavak)

Ugovorne strane sa eksternim kreditnim rejtingom (Moody's)	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
A1	378	6.344
A2	-	10.220
A3	-	-
BA1	24	-
BA2	-	-
BAA1	20.640	-
BAA2	-	-
B3	-	226
CAA1	-	-
CAA3	-	-
BB (Standard Poor's)	2	64
BBB (Fitch)	21.565	32.107
BB (Fitch)	1	7
B (Fitch)	2	-
Nije rangirano	590	745
	43.202	49.713

Centralna Banka Bosne i Hercegovine nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje (B 3 prema Moody's, rejting potvrđen u februaru 2016 godine, B prema Standard Poor's-u, rejting potvrđen u septembru 2017 godine).

14. Obavezna rezerva kod Centralne banke

Obavezna rezerva predstavlja iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH“). Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti izraženi.

U osnovicu za obračun obavezne rezerve ulaze:

- 10% na depozite i pozajmljena sredstva

15. Plasmani kod drugih banaka

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Plasmani kod drugih banaka – bruto	26.526	38.987
Umanjenje vrijednosti	-	(2)
Ukupno	26.526	38.985

U 2017. godine profitne marže na plasmane u EUR kretale su se od 0,75% do 1,30% godišnje (31. decembra 2016. godine - profitne marže na plasmane u EUR su se kretale od 0,5% do 3,5% godišnje).

15. Plasmani kod drugih banaka (nastavak)

Promjene na umanjuju vrijednosti plasmana kod drugih banaka su kako slijedi:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Stanje na dan 1. januara	2	-
Neto (smanjenje) / povećanje (Napomena 10)	(2)	2
Stanje na dan 31. decembra	-	2

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Ugovorne strane sa i bez eksternog kreditnog rejtinga		
BBB (Fitch Ratings)	26.526	38.962
Nije rangirano	-	25
	26.526	38.987

16. Imovina raspoloživa za prodaju

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Vlasnički udjeli u povezanim licima	10	10
Ostali vlasnički udjeli	19	19
Ukupno	29	29

Vlasnički udjeli koji ne kotiraju na berzi su slijedeći :

Društvo	Aktivnost	% vlasništva	Država
Islamska međunarodna agencija za rejting	Agencija za rejting islamskih institucija	0,37	Kraljevina Bahrein
Registar vrijednosnih papira Federacije Bosne i Hercegovine	Registracije, čuvanje i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,687	Bosna i Hercegovina
BBI Real Estate d.o.o. Sarajevo	Upravljanje nekretninama i razvoj nekretnina za prodaju	0,03	Bosna i Hercegovina

17. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
<i>Vlasnički udjeli koji kotiraju na berzi</i>	414	497
Udjeli – društva u zemlji	414	497
Ukupno		

Banka je izvršila usklađenje fer vrijednosti ovog portfolija što je rezultiralo neto gubitkom u iznosu od 83 hiljada (2016. godine: 89 hiljada, Napomena 7). Primljene dividende na osnovu vlasničkih udjela koji kotiraju na berzi iznosile su 21 hiljada BAM (2016. godine: 19 hiljada BAM, Napomena 7).

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koji niti kasne niti su obezvrijeđena može biti procijenjen na osnovu eksternog kreditnog rejtinga (ukoliko je dostupan) ili na osnovu historijskih informacija o neizmirenju obaveza od te druge strane. Obzirom da kreditni rejtingi emitenata nisu bili na raspolaganju, korišteni su rejtingi država, shodno tome na dan 31. decembra 2017. godine izloženost na imovini prema Moody's se nalazi u kategoriji B3 sa stabilnim izgledima u iznosu od 414 hiljada BAM (2016. godina - Bosna i Hercegovina B3 - 497 hiljada BAM).

18. Finansiranje klijenata

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Preduzeća	116.186	95.601
- kratkoročni	246.344	235.069
- dugoročni	362.530	330.671
Stanovništvo	9.720	9.555
- kratkoročni	239.243	197.744
- dugoročni	248.963	207.299
Ukupno bruto finansiranje klijenata	611.493	537.970
Umanjenje vrijednosti	(27.885)	(23.342)
Neto finansiranje klijenata	583.608	514.628

Finansiranje klijenata se odnosi na klijente u Bosni i Hercegovini.

Promjene na umanjenju vrijednosti finansiranja klijenata dato je kako slijedi:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Stanje na dan 1. januara	23.342	16.884
Neto povećanje (Napomena 10)	4.596	7.749
Smanjenje – stečena materijalna imovina	-	(1.203)
Otpisi	(54)	(88)
Stanje na dan 31. decembra	27.884	23.342

Profitne marže za finansiranje klijenata na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine. mogu se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2017.		31. decembar 2016.	
	'000 BAM	Godišnja profitna marža	'000 BAM	Godišnja profitna marža
Preduzeća	362.530	1,50%-14,675%	330.671	1,50%-14,675%
Stanovništvo	248.963	1,50%-12,35%	207.299	1,50%-12,35%
Ukupno	611.493		537.970	

19. Ostala imovina

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potraživanja od banaka po kartičnom poslovanju	345	145
Potraživanje po osnovu naknada	229	167
Potraživanja od državnih institucija	944	62
Ostala potraživanja	1.004	2.330
Rezervisanja za umanjeње vrijednosti	(499)	(305)
<i>Ostala finansijska imovina</i>	<i>2.023</i>	<i>2.399</i>
Stechena materijalna imovina	5.566	3.929
Unaprijed plaćeni troškovi	1.056	671
Umanjenje vrijednosti	(14)	(9)
<i>Ostala nefinansijska imovina</i>	<i>6.608</i>	<i>4.591</i>
Ukupno	8.631	6.990

Kretanje na umanjeњу vrijednosti ostale imovine je kako slijedi:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Stanje na dan 1. januara	315	151
Neto povećanje rezervisanja (Napomena 10)	198	164
Stanje na dan 31. decembra	513	315

Stechena materijalna imovina odnosi se na preuzete kolaterale. U toku 2017. godine, Banka je preuzela kolaterale od dužnika u iznosu od 2.638 hiljada BAM, a prodala 4.931 hiljada BAM (2016.: 3.018 hiljada BAM).

20. Nekretnine i oprema

	Zemljište i zgrade	Računari	Namještaj i oprema	Sredstva u pripremi	Ulaganja u tudu imovinu	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>						
1. januar 2016.	11.846	2.706	6.133	4.728	1.372	26.785
Nabavke	-	-	-	2.131	-	2.131
Transferi	4.961	282	827	(6.121)	51	-
Prijenos na softver	-	-	-	(269)	-	(269)
Otpis	-	(101)	(40)	-	-	(141)
31. decembar 2016.	16.807	2.887	6.920	469	1.423	28.506
<i>1. januar 2017.</i>	16.807	2.887	6.920	469	1.423	28.506
Nabavke	-	-	-	1.461	-	1.461
Transferi	508	548	493	(1.559)	10	-
Prijenos na softver	-	-	-	(291)	-	(291)
Otpis i prodaja	-	(496)	(29)	-	-	(525)
31. decembar 2017.	17.315	2.939	7.384	80	1.433	29.151
<i>Akumulirana amortizacija</i>						
1. januar 2016.	790	1.787	3.676	-	1.273	7.526
Amortizacija za godinu	163	301	626	-	35	1.125
Otpis	-	(100)	(35)	-	-	(135)
31. decembar 2016.	953	1.988	4.267	-	1.308	8.516
<i>1. januar 2017.</i>	953	1.988	4.267	-	1.308	8.516
Amortizacija za godinu	224	309	670	-	40	1.243
Otpis i prodaja	-	(343)	(30)	-	-	(373)
31. decembar 2017.	1.177	1.954	4.907	-	1.348	9.386
<i>Sadašnja vrijednost</i>						
31. decembar 2017.	16.138	985	2.477	80	85	19.765
31. decembar 2016.	15.854	899	2.653	469	115	19.990

Imovina u pripremi odnosi se na ulaganja u kupljene nekretnine u Gračanici i Sarajevu.

21. Nematerijalna imovina

	Softver i licence	Sredstva u pripremi	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>			
1. januar 2016.	2.741	-	2.741
Transferi sa nekretnina i opreme	-	269	269
Transferi	264	(264)	-
31. decembar 2016.	3.005	5	3.010
<i>1. januar 2017.</i>	<i>3.005</i>	<i>5</i>	<i>3.010</i>
Transfer sa nekretnina i opreme	-	291	291
Transferi	100	(100)	0
31. decembar 2017.	3.105	196	3.301
<i>Akumulirana amortizacija</i>			
1. januar 2016.	1.805	-	1.805
Amortizacija za godinu	407	-	407
31. decembar 2016.	2.212	-	2.212
<i>1. januar 2017.</i>	<i>2.212</i>	<i>-</i>	<i>2.212</i>
Amortizacija za godinu	421	-	421
31. decembar 2017.	2.633	-	2.633
<i>Sadašnja vrijednost</i>			
31. decembar 2017.	472	196	668
31. decembar 2016.	793	5	798

19

22. Depoziti klijenata

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Depoziti preduzeća:		
Po viđenju	152.412	137.407 ✓
Oročeni	189.519 ✓	127.604 ✓
Ukupno preduzeća	341.931 ✓	265.011 ✓
Depoziti fizičkih lica		
Po viđenju	115.203 ✓	97.121 ✓
Oročeni	158.807 ✓	140.488 ✓
Ukupno depoziti fizičkih lica	274.010	237.609
Ukupno	615.941	502.620

Prosječna profitna marža na oročene depozite u 2017. i 2016. godini iznosila je 1,62 odnosno 1,97%. Obračunata a neisplaćena obaveza po osnovu profitne marže na dan 31. decembra 2017. godine iznosila je 2.207 hiljada BAM (2016. godine: 2.145 hiljada BAM).

23. Depoziti banaka

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija	19.563	19.562
Kuveyt Turk Katiim Bankasi a.s., Istanbul, Republika Turska	9.781	12.714
Turkiye Finans Katilim Bankasi a.s., Republika Turska	9.781	10.758
Albaraka Turk Participation Bank Istanbul, Republika Turska	1.956	9.780
Ukupno	41.081	52.814

Islamic Development Bank, Jeddah, Saudijska Arabija položila je depozit u iznosu od 10 miliona EUR. Profitna marža na depozit iznosi 6M EURLIBOR plus 2,00 bps (ne manje od 2%). Rok dospjeća depozita je na dan 23. juna 2020. godine.

Turkiye Finans Katilim Bankasi a.s. je položila kratkoročni depozit u iznosu od 5 miliona EUR od 27. decembra 2017. godine do 3. januara 2018. godine. Profitna marža na depozit iznosi 0,75 %p.a.

Kuveyt Turk Katilim Bankasi a.s., Istanbul je položila kratkoročni depozit u iznosu od 5 miliona EUR od 22. decembra 2017. godine do 3. januara 2018. godine. Profitna marža na depozit iznosi 0,60%p.a.

Albaraka Turk Participation Bank Istanbul je položila kratkoročni depozit u iznosu od 1 miliona EUR od 27. decembra 2017. godine do 3. januara 2018. godine. Profitna marža na depozit iznosi 0,80%p.a.

Obračunate a ne isplaćene obaveze po osnovu profitne marže na depozite bankama na dan 31. decembra 2017. godine su iznosile BAM 8 hiljada (2016. godine: BAM 6 hiljada).

24. Obaveze za primljene pozajmice

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
T.C.Ziraat bankasi A.S. Republika Turska	97.792	97.792
Ministarstvo finansija (Fondacija Odraz)	-	14.347
Ministarstvo finansija (IFAD)	3.586	1.129
Ukupno	101.378	113.268

Banci je odobreno finansiranje od strane T.C. Ziraat bankasi A.S., Ministarstva finansija Bosne i Hercegovine i Svjetske banke po profitnim maržama od stopa po kojima bi Banka dobila izvore sredstava od nevladinih i sa vladom povezanih institucija.

Banka je potpisala ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija u martu 2008. godine vezano za sredstva obezbjeđena od strane Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD) koja je koristila da finansira treća lica. Rok otplate je 12 godina (jednokratna otplata) dok je grace period 2 godine. Ugovorena fiksna profitna marža iznosi 2% godišnje. Novi ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija za V projekat IFAD-a je potpisan 20. juna 2013. godine. Rok otplate je 5 godina (jednokratna otplata) uz grace period od 2 godine. Ugovorena fiksna profitna marža iznosi 2% godišnje. Banka je u oktobru 2010 godine potpisala ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija i Fondacijom za održivi razvoj- Jedinicom za implementaciju projekta Svjetske banke. Projekat se odnosi na poboljšanje dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima. Glavnicu finansiranja banka otplaćuje kvartalno u skladu sa otplatnim planovima korisnika. Maksimalan period otplate je 10 godina. Krajnji rok povlačenja sredstva iz ove kreditne linije je juli 2014. godine. Ugovorena profitna marža iznosi šestomjesečni EURO LIBOR +1%. Novi ugovor koji je nastavak Projekta poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima, sa Federalnim ministarstvom finansija i Fondacijom za održivi razvoj - Jedinicom za implementaciju projekta Svjetske banke je potpisan 24. decembra 2013. Krajnji rok implementacije je 31. jula 2016. godine. Banka je izvršila prijevremeni povrat sredstva po ugovoru sa Federalnim ministarstvom finansija i Fondacijom za održivi razvoj- Jedinicom za implementaciju projekta Svjetske banke. Sredstva u iznosu BAM 10.715.121.,29 su vraćena 01.09.2017. umanjena za diskont koji je iznosio BAM 781.789,97.

25. Usklada neto duga

Tabela ispod predstavlja analizu našeg duga i kretanja obaveza po primljenim pozajmicama u toku 2016. i 2017. godine. Stavke duga su one koje su prikazane u okviru finansijskih aktivnosti u izvještaju o novčanim tokovima.

	Obaveze od finansijskih aktivnosti Primljene pozajmice	Total
Neto dug na 31. decembar 2015.	115.811	115.811
Neto gotovinski tokovi	(2.543)	(2.543)
Neto dug na 31. decembar 2016.	113.268	113.268
Neto gotovinski tokovi	(11.890)	(11.890)
Neto dug na 31. decembar 2017.	101.378	101.378

49

26. Ostale obaveze

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Komisioni poslovi	4.925	4.734
Obaveza prema Ministarstvu privrede Kantona	2.264	1.930
Obaveze za neraspoređene prilive	3.095	1.918
Obaveze prema dobavljačima	1.093	727
Ostale obaveze-neaktivni računi	494	586
Obaveze poreza na dobit	356	65
Obaveze prema dioničarima likvidirane ICB Bank, FBiH	341	339
Obaveze za međubankarske odnose CB i master card	312	852
Obaveze za stipendije – pomoć	181	178
<i>Ostale finansijske obaveze</i>	<i>13.061</i>	<i>11.329</i>
Odgođeni prihod iz osnova finansiranja	436	584
Obaveze za rabat – rezervisani iznos	869	328
Odgođeni prihod od naknada po garancijama	166	160
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>	<i>1.471</i>	<i>1.072</i>
Ukupno	14.532	12.401

Komisioni poslovi uključuju iznos od 4.734 hiljadu BAM a najvećim djelom odnosi se na sredstva Islamic Development Bank Jeddah namijenjena Vakufskom fondu, koji 31. decembrom 2017. godine iznosi 4.925 hiljada BAM (31. decembra 2016. godine: 4.610 hiljada BAM), a sredstva nisu bila plasirana.

Komisioni poslovi

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik u ime trećih lica ne predstavljaju sredstva Banke, te stoga nisu uključena u izvještaju o finansijskom položaju. Banka je isplatila ova sredstva predviđenim strankama po instrukcijama dobijenim od strane donatora.

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Primljena sredstava		
IDB	5.426	5.538
Obaveze prema Vladi – Ministarstvo za boračka pitanja		
FBiH	4.465	4.393
ZiraatBank BH d.d. Sarajevo	1.472	2.216
Fondacija Al Mactoum	395	390
Vakufski fond	1	1
Ukupno	11.759	12.538
Plasirana sredstva		
Stanovništvo – plasirana sredstva	3.882	4.009
Pravna lica – plasirana sredstva	2.952	3.795
Ukupno	6.834	7.804
Razlika u komisionim poslovima	4.925	4.734

Banka ne snosi rizik ovih sredstava te naplaćuje naknadu od 1% do 2% za svoje usluge.

27. Rezervisanja za obaveze i troškove

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Rezervisanja za vanbilansne obaveze	330	805
Rezervisanja za otpremnine i neiskorištene godišnje odmore	281	192
Ukupno	611	997

Kretanje u rezervisanjima za obaveze i troškove:

	Rezervisanja za vanbilansne obaveze	Rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	Ukupno
<i>Stanje na dan 1. januar 2016.</i>	847	264	1.111
Smanjenje (Napomena 10)	(42)	(72)	(114)
Stanje na 31. decembar 2016.	805	192	997
<i>Stanje na dan 1. januar 2017.</i>	805	192	997
Smanjenje (Napomena 10)	(475)	89	(386)
Stanje na 31. decembar 2017.	330	281	611

Gubici od umanjenja vrijednosti za vanbilansne obaveze su priznati kroz neto gubitke umanjenja vrijednosti i rezervisanja u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti (Napomena 10).

28. Dionički kapital

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi:

	31. decembar 2017.			31. decembar 2016.		
	Broj dionica	Iznos	%	Broj dionica	Iznos	%
Dioničari						
Islamic Development Bank, Saudijska	593.487	50.031	45.46	593.487	50.031	45.46
Abu Dhabi Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	356.040	30.014	27.27	356.040	30.014	27,27
Dubai Islamic Bank, Ujedinjeni Arapski Emirati	356.040	30.014	27.27	356.040	30.014	27,27
Ukupno	1.305.567	110.059	100,00	1.305.567	110.059	100,00

29. Potencijalne i preuzete obaveze

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Činidbene garancije	35.667	36.688
Odobreni a neiskorišteni iznos finansiranja klijenata	31.631	26.833
Plative garancije	11.785	10.394
Akreditivi	325	3.971
Čekovi	12	12
Ukupno	79.420	77.898

Obaveze po operativnom najmu

U slučaju kada je Banka najmoprimac, buduća minimalna plaćanja po osnovu najma, pod pretpostavkom neotkazivih obaveza po osnovu operativnog najma su data u tabeli ispod:

	Do godine dana	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Stanje na 31. decembar 2017				
Obaveze po operativnom najmu	809	1.460	111	2.380
Ukupno	809	1.460	111	2.380
Stanje na 31. decembar 2016				
Obaveze po operativnom najmu	770	1.586	16	2.372
Ukupno	770	1.586	16	2.372

30. Transakcije sa povezanim stranama

Banka smatra da su joj direktno povezane osobe njezini ključni dioničari i njihove podružnice, pridružena društva Banke, članovi Nadzornog odbora, članovi Uprave i drugo više rukovodstvo Banke (zajedno „ključno rukovodstvo“), članovi uže porodice ključnog rukovodstva te pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim utjecajem ključnog rukovodstva Banke i/ili članova njihovih užih porodica. Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnih operacija Banke. Potraživanja i obaveze sa povezanim stranama su kako slijedi:

	31. decembar 2017.		31. decembar 2016.	
	Sredstva	Obaveze	Sredstva	Obaveze
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE - dioničari	378	-	10.157	-
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	3.491	5.572	744	5.387
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari	-	19.584	-	19.591
Ukupno	3.869	25.156	10.901	24.978

	2017.		2016.	
	Prihodi	Troškovi	Prihodi	Troškovi
BBI Real Estate d.o.o. - ostali	20	332	23	445
Islamic Development Bank, Saudijska Arabija – dioničari	68	374	-	375
Abu Dhabi Islamic Bank, UAE – dioničari	80	-	80	-
Ukupno	168	706	103	820

Naknade direktorima i članovima Uprave

Naknade izvršnim direktorima i drugim članovima Uprave mogu se prikazati kako slijedi:

	2017.	2016.
Plate	910	867
Porezi i doprinosi	702	610
Dodatni bonusi	256	194
Ukupno	1.868	1.671

U 2017. godini isplaćene su naknade i bonusi članovima Nadzornog odbora, Šerijatskog odbora i Odbora za reviziju u iznosu od 178 hiljada BAM (2016.: 215 hiljada BAM) i sastoje se od neto iznosa naknada.

31. Događaji nakon datuma bilansa

Nikakvi drugi događaji nakon datuma izvještaja o finansijskom položaju koji značajnije utječu na položaj Društva ili zahtijevaju dodatna objašnjenja nisu opaženi.